

ISSN 1561-5375(ONLINE)

ISSN 1561-5359

Національна академія наук України
Інститут проблем штучного інтелекту

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

2014 № 2 (64)

Национальная академия наук Украины
Институт проблем искусственного интеллекта

ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ

2014 № 2 (64)

National Academy of Sciences of Ukraine
Institute of Artificial Intelligence

ARTIFICIAL INTELLIGENCE

2014 № 2 (64)

НАУКА і ОСВІТА
ІПШІ МОН України і НАН України

ДОНЕЦЬК 2014

**Засновники журналу
Національна академія наук України,
Інститут проблем штучного інтелекту НАНУ і МОНУ**

Головний редактор

Анатолій Іванович Шевченко,
чл.-кор. НАН України, професор,
доктор технічних наук

Редакційна колегія

Л.А. Білозерський, к.т.н. (Мінськ)
С.М. Вороний, к.т.н.
А.І. Галушкін, д.т.н., професор (Москва)
В.П. Гладун, д.т.н., професор
Ю.І. Журавльов, академік РАН (Москва)
І.А. Каляєв, чл.-кор. РАН (Таганрог)
І.М. Коваленко, академік НАНУ
Ю.В. Крак, д.ф.-м.н., професор
Роман Куц, професор, Єльський університет (Нью-Гейвен, США)
С.В. Мащенко, к.т.н.
В.І. Скурихін, академік НАНУ
В.М. Ткаченко, д.т.н., професор
В.І. Черній, чл.-кор. АМН України, д.мед.н., професор
В.Ю. Шелспов, д.ф.-м.н., професор
Вольдемар Вуйчек, професор,
Люблинская політехніка, (Люблин, Польща)

Відповідальний редактор

С.Б. Іванова, в.о. директора Інституту проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України

Відповідальний секретар

І.С. Сальников, кандидат технічних наук,
вчений секретар Інституту проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України

**Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 1803 від 20.11.1995 р., ISSN 1561-5359**

Журнал «Штучний інтелект» внесено до переліку журналів ВАК України, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів кандидата й доктора наук за спеціальностями «Фізико-математичні науки» та «Технічні науки»

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою Інституту проблем штучного інтелекту МОН України і НАН України

Протокол № 6 від 21 квітня 2014 р.

Електронна версія попередніх номерів знаходиться на web-сервері інституту (м. Донецьк)

<http://www.iai.dn.ua>

Founders of the Journal are
National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Artificial Intelligence
of the NAS and MES of Ukraine

Editor-in-Chief

Anatoliy I. Shevchenko,
Corresponding Member of the NAS
of Ukraine, Professor, Dr.Sc. (Engineering)

Editorial Board

L.A. Belozerskiy, Cand.Sc. (Engineering) (Minsk)
S.M. Voronoy, Cand.Sc. (Engineering)
A.I. Galushkin, Dr.Sc. (Engineering),
Professor (Moscow)
V.P. Gladun, Dr.Sc.(Engineering), Professor
Yu.I. Zhuravlev, Academician of the RAS (Moscow)
I.A. Kalyayev, Corresponding Member of the RAS (Taganrog)
I.M. Kovalenko, Academician of the NAS of Ukraine
Yu.V. Krak, Dr.Sc. (Physics and Mathematics), Professor
Roman Kuts, Professor, Yale University
(New Haven, USA)
S.V. Mashchenko, Cand.Sc. (Engineering)
V.I. Skurikhin, Academician of the NAS of Ukraine
V.M. Tkachenko, Professor, Dr.Sc.(Engineering)
V.I. Cherniy, Corresponding Member of the AMS
of Ukraine, Doctor of Medicine, Professor
V.Y. Shelepov, Dr.Sc. (Physics and Mathematics), Professor
Waldemar Vuychek, Professor,
Lublin Polytechnic, (Lublin, Poland)

Executive Editor

S.B. Ivanova, Acting director of the Institute of Artificial Intelligence of the NAS and MES of Ukraine

Executive Secretary

I.S. Salmikov, Cand.Sc. (Engineering), Scientific Secretary of the Institute of Artificial Intelligence
of the NAS and MES of Ukraine

Certificate of the state registration: KB № 1803 dated by 20 November 1995 ISSN 1561-5359.

*The journal "Artificial Intelligence" is registered in the list of the HAC of Ukraine journals, where the
dissertations' results for such scientific degrees as candidate and doctor of science (**Technical Science and Physics**
and **Mathematics**) can be published.*

*Recommended for publication by the Scientific
and Technical Council*

*of the Institute of Artificial Intelligence
of the NAS Ukraine and MES of Ukraine*

Protocol № 6 dated by 21 Aprile 2014

Electronic version of the previous issues is <http://www.iai.dn.ua>

Содержание

Contents

РАЗДЕЛ 1

Концептуальные проблемы создания систем искусственного интеллекта

SECTION 1

Conceptual Issues of Artificial Intelligence System Engineering

<i>Antsyferov S.S., Rusanov K.E. Estimation of Processing Speed of Intellectual Systems in the Conditions of Multivariance and Uncertainty</i>	4
<i>Анцыферов С.С., Русанов К.Е. Оценка быстродействия интеллектуальных систем в условиях многовариантности и неопределенности</i>	4
<i>Mironenko L.P. A New Approach to the Fundamental Limits in the Theory of Limits</i>	9
<i>Мироненко Л.П. Новый подход для фундаментальных пределов в теории пределов</i>	9
<i>Сосницкий А.В. Формальное определение Интеллекта</i>	15
<i>Sosnitsky A.V. The Formal Definition of Intelligence</i>	15

РАЗДЕЛ 2

Алгоритмическое и программное обеспечение параллельных вычислительных интеллектуальных систем

SECTION 2

Algorithmical Ware and Software for Concurrent Computing Intelligence Systems

<i>Повзун О.И., Кононихін С.В., Горячева Т.В., Ляхова Л.С., Керніс П.С. Математичне моделювання оптимізації системи «дъоготь – полімер – деревний гідролізний лігнін»</i>	29
<i>Povzun A.I., Kononyhin S.V., Goryacheva T.V., Lyakhova L.S., Kernis P.S. Mathematical Modelling System Optimization «Tar-Polymer-Wood Hydrolytic Lignin»</i>	29
<i>Сёмкин В.В., Чугай А.М. Размещение неориентированных трехмерных объектов с учетом кратчайших расстояний</i>	39
<i>Semkin V.V., Chugay A.M. A Placement of Non-Oriented Three Dimensional Objects Taking Into Account Shortest Distances</i>	39

РАЗДЕЛ 3

Анализ и синтез коммуникационной информации

SECTION 3

Analysis and Synthesis of Communicational Information

<i>Азаренко Д.С., Иванова С.Б., Герасимов И.Г. Голосовой калькулятор</i>	46
<i>Azarenko D.S., Ivanova S.B., Gerasimov I.G. Voice calculator</i>	46
<i>Гудаев О.А. Комбинаторика эквиаффинных слов для проектирования лексикографических кодов расширенной реальности</i>	51
<i>Gudayev O.A. Combinatorics on Equiaffine Words for Design Lexicographic Codes of Augmented Reality</i>	51

<i>Шарий Т.В.</i> Голосовое управление мобильным роботом на основе когнитивной модели FCAS	75
<i>Sharii T.V.</i> <i>A Mobile Robot Voice Control Based on the Fcas Cognitive Model</i>	75
<i>Шевченко Е.А., Ручкин К.А.</i> Проектирование структуры многоуровневого жестового интерфейса	85
<i>Shevchenko E.A., Ruchkin K.A.</i> <i>Designing Multi-Level Structure of Sign Interface</i>	85

РАЗДЕЛ 4

Интеллектуальные системы планирования, управления, моделирования и принятия решений

SECTION 4

Intelligence Systems for Plan, Control, Model and Decision Making

<i>Kaida S.V., Petrenko I.V., Mironenko L.P.</i> <i>Mironenko's Limit Test for Numerical and Power Series</i>	96
<i>Кайда С.В., Петренко И.В., Мироненко Л.П.</i> Предельный признак Мироненко для числовых и степенных рядов	96
<i>Андрущак І.Є., Повстяна Ю.С.</i> Програмна реалізація методу індукції дерева рішень для класифікації політравм: питання обчислюваної складності.....	100
<i>Andruschak I.Ye., Povstiana Y.S.</i> <i>Software Implementation By Induction of Decision Trees for Classification Of Polytrauma: Computational Complexity</i>	100
<i>Мацій О.В., Морозов А.В., Панишев А.В.</i> Рекуррентный метод решения задачи о назначениях	107
<i>Matsiy O.V., Morozov A.V., Panishev A.V.</i> <i>Recurrent Method for Solving The Assignment Problem</i>	107
<i>Сальников И.С., Мащенко С.В., Заднепрянный А.Н.</i> Мобильная инфомационно-измерительная интернет-система контроля и управления удалёнными объектами по сети мобильной связи	119
<i>Salnikov I.S., Maschenko S.V., Zadnepryanny A.N.</i> <i>Mobile Informational-Measuring Internet-System of Control and Remote Control of Objects Through the Mobile Network Communication</i>	119

РАЗДЕЛ 5

Обучающие и экспертные системы

SECTION 5

Courseware and Expert Systems

<i>Mironenko L.P., Petrenko I.V.</i> <i>A New Representation of Lagrange's Theorem in Differential Calculus</i>	129
<i>Мироненко Л.П., Петренко И.В.</i> Новое представление теоремы Лагранжа в дифференциальном исчислении.....	129
<i>Герасимов И.Г.</i> Биокомпьютер – цитокмьютер: основные положения.....	134
<i>Gerasimov I.G.</i> <i>Biocomputer – Cytocomputer: Main Position</i>	134

<i>Головко В.А., Дривотинов Б.В., Апанель Е.Н., Войцехович Г.Ю., Мастыкин А.С.</i> Нейроинтеллектуальная система диагностики транзиторных ишемических атак.....	141
<i>Golovko V., Drivotinov B., Apanel E., Vaitsekhovich H., Mastykin A.</i> <i>Neural Network System for Transient Ischemic Attacks Diagnostics</i>	141
АВТОРЫ НОМЕРА.....	157
РЕЦЕНЗЕНТЫ НОМЕРА	158
АВТОРСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ	159
ДО ВІДОМА АВТОРІВ	163